

mpc
METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM

M VZDELÁVANÍM
PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV
K INKLÚZII MARGINALIZOVANÝCH
RÓMSKYCH KOMUNÍT

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Kód ITMS: 26130130051

číslo zmluvy: OPV/24/2011

Metodicko – pedagogické centrum

Národný projekt

**VZDELÁVANÍM PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV
K INKLÚZII MARGINALIZOVANÝCH RÓMSKYCH KOMUNÍT**

Ľudmila Dvorščáková

**Úžitkové plodiny:
súbor pracovných listov predmetu
DOMOV A PRÁCA v 4.ročníku**

2014

Vydavateľ:

Metodicko-pedagogické centrum,
Ševčenkova 11, 850 01 Bratislava
RNDr. Ľudmila Dvorščáková
ZŠ Šarišské Jastrabie 270,
ludmila.dvorscakovamail.com

Autor UZ:

Kontakt na autora UZ:

Názov:

Úžitkové plodiny

Rok vytvorenia:

2014

Oponentský posudok

vypracoval:

Mgr. Daniela Vyšňová

ISBN 978-80-565-0531-1

Tento učebný zdroj bol vytvorený z prostriedkov projektu Vzdelávaním pedagogických zamestnancov k inklúzii marginalizovaných rómskych komunít. Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov Európskej únie.

Text neprešiel štylistickou ani grafickou úpravou.

OBSAH

Úvod.....	4
Úžitkové rastliny 5	
Zakrúžkuj, doplň správnu odpoveď:	5
Obilniny – stavba tela.....	6
Ak doplníš názvy záhradného náradia do tajničky podľa čísiel, získaš názov obilniny o ktorej sú tieto informácie:	7
Pšenica obyčajná	8
Raž siata	9
Jačmeň siaty	9
Ovos siaty	10
Kukurica siata.....	10
Ak doplníš tajničku podľa obrázkov, dostaneš spoločný názov pre spomínané rastliny	12
Zemiak – Luľok zemiakový	13
Repa krmná a repa cukrová	14
Zakrúžkuj, doplň správnu odpoveď :	15
Ak v tajničke vyškrtáš všetky plodiny spod tajničky, zostane ti deväť písmen, ktoré usporiadané za radom, dávajú názov skupiny rastlín do ktorej patria zemiak i repa.....	16
Ďatelina a lucerna.....	17
Repka olejná.....	18
Slnečnica ročná.....	18
Mak.....	19
OLEJNINY.....	20

Úvod

Nasledujúce pracovné listy vznikli s cieľom pomôcť žiakom zo sociálne znevýhodneného prostredia, vrátane žiakov z marginalizovaných rómskych komunit, rozširovať svoje poznatky o prírode. Môžu ale poslúžiť aj kolegom učiteľom pri kvalitnejšej práci s týmito žiakmi.

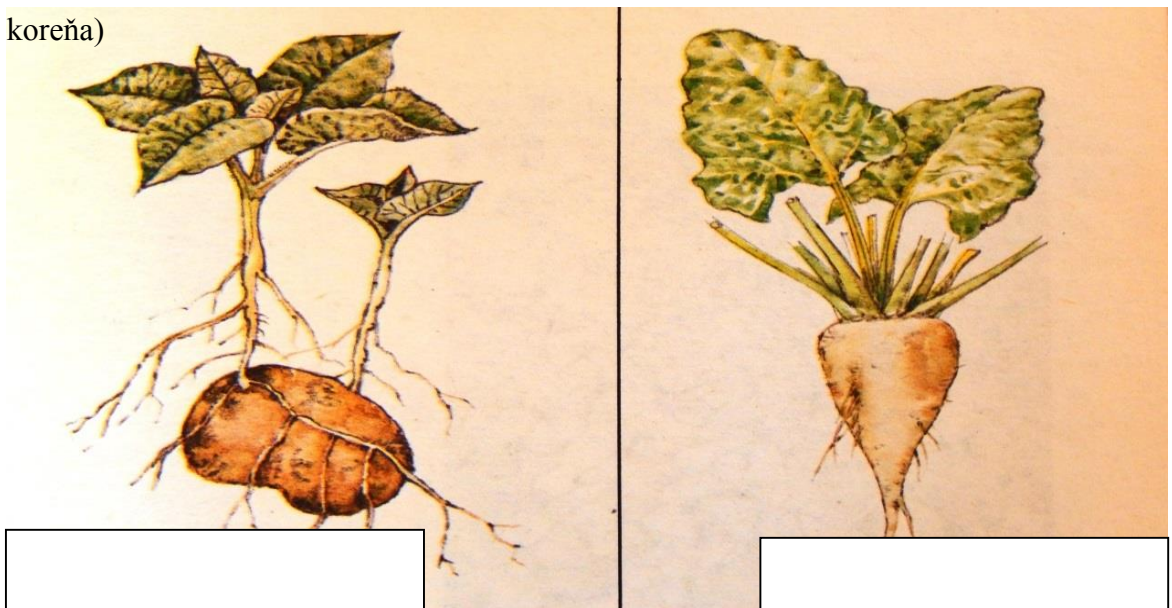
Výučba pomocou pracovných listov je pre žiakov motivujúca a podnetná. Hodiny sú zábavnejšie, atraktívnejšie a výsledky dokazujú, že i efektívnejšie. Žiaci majú možnosť zopakovať a overiť si vedomosti a tiež ich prakticky využiť.

Vytvorené pracovné listy ponúkajú rôzne typy úloh. Niektoré zahŕňajú identifikáciu informácie z textu, iné sú zamerané na schopnosť žiaka dedukovať, ďalšie interpretovať aj hodnotiť text. Predkladaný súbor obsahuje pre lepšiu názornosť veľa obrázkov.

Úžitkové rastliny

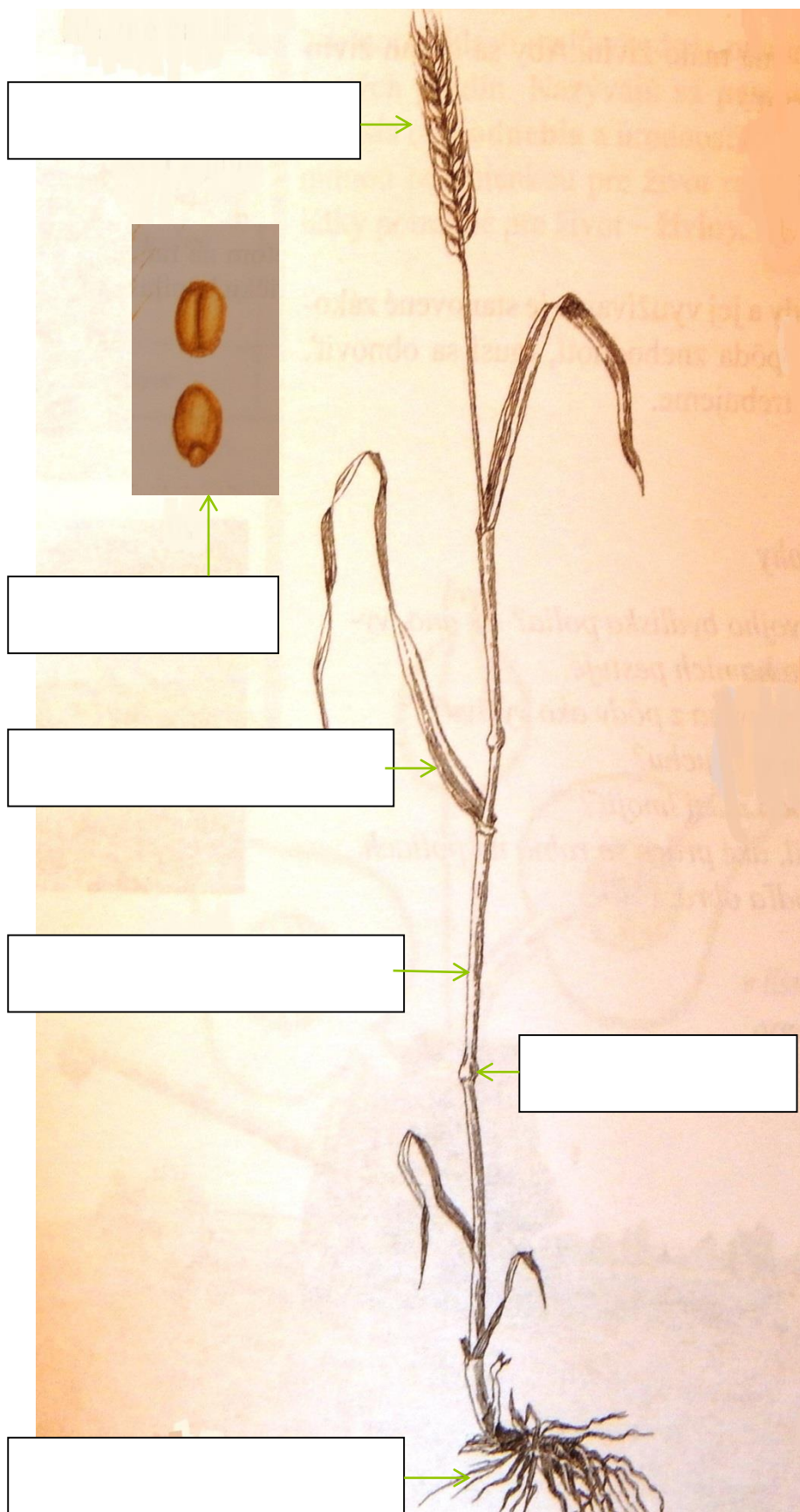
Zakrúžkuj, doplň správnu odpoveď:

1. Medzi úžitkové plodiny patria obilniny, olejniny, okopaniny, krmoviny
 - a. Áno
 - b. Nie
2. Detskú krupicu získavame mletím
 - a. Kukurice
 - b. Jačmeňa
 - c. Pšenice
 - d. Ovsu
3. Pukance robíme z
4. Medzi olejniny patrí
 - a. Lucerna siata
 - b. Cukrová repa
 - c. Slničnica ročná
 - d. Ovos siaty
5. Na zemiakovom poli najviac škodí
.....
6. Cukor vyrábame z cukrovej repy
 - a. Áno
 - b. Nie
7. Označ zemiakovú hľuzu(podzemnú stonku) a bul'vu cukrovej repy(zhrubnutú časť koreňa)

Obilniny – stavba tela

Priradi názvy (napíš do rámečka) ku častiam tela obilniny

Dutá stonka – steblo

Úzky list

Kolienko

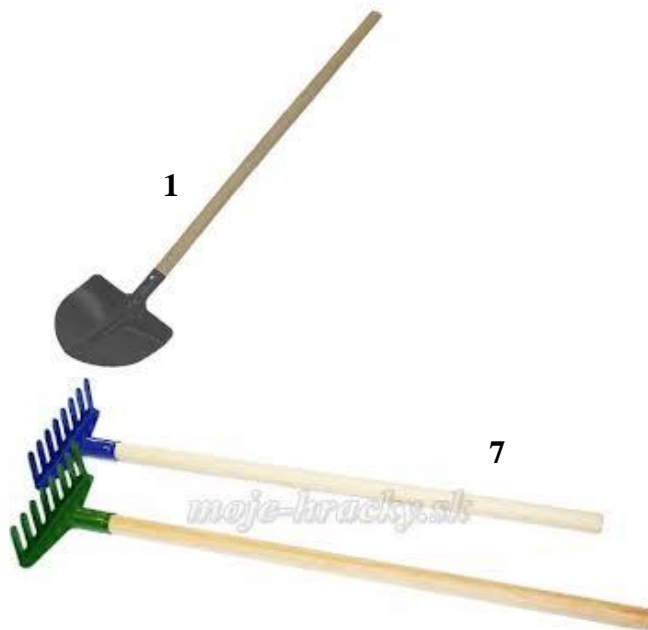
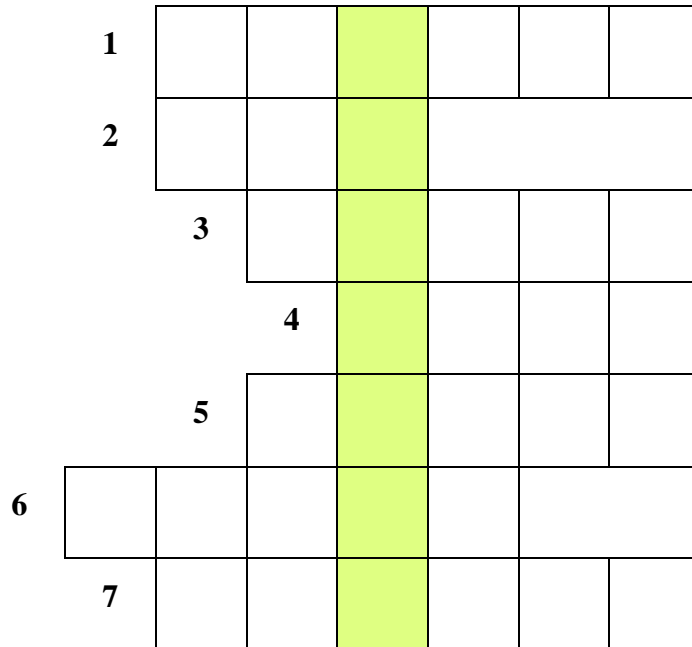
Plod – zrno

Súkvetie – klas

Zväzky tenkých

Ak doplníš názvy záhradného náradia do tajničky podľa čísiel, získaš názov obilniny o ktorej sú tieto informácie:

Je to naša najdôležitejšia obilnina. Zo semien – zrn- sa mletím vyrába biela múka na pečenie bieleho chleba, bieleho pečiva, cestovín a cukrárenských výrobkov.

Pšenica obyčejná

Raž siata

Zo zrna sa získava

Z nej sa vyrába tmavý pšeničnoražný chlieb, pečivo

a

Používa sa aj na výrobu ražnej kávy a

Jačmeň siaty

Je surovina na výrobu a kávovin.

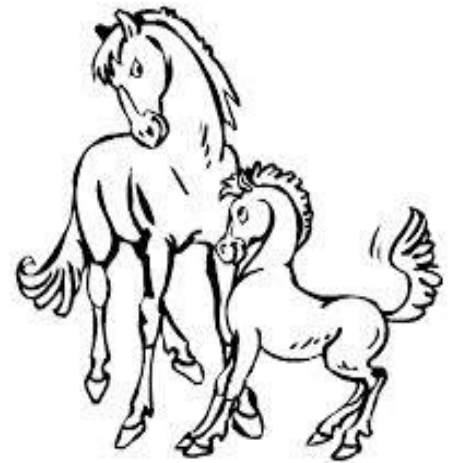
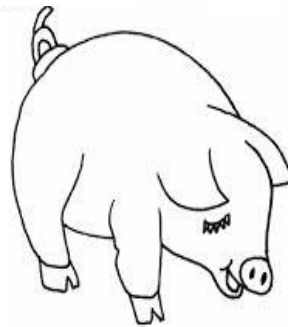
Vyrába sa z neho aj slad na výrobu

Ovos siaty

Spolu s jačmeňom a kukuricou je ovos najdôležitejšou kŕmnou obilninou pre

V potravinárstve sa ovos využíva na výrobu

Kukurica siata

Kukuričný šrot je potravou pre

a

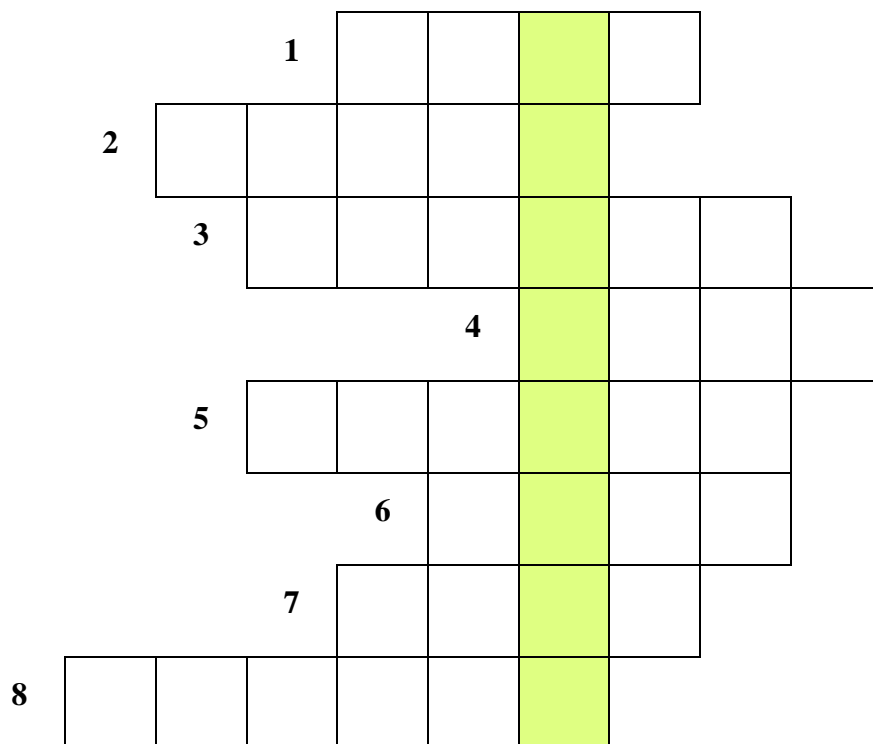
Zelenou kukuricou sa kŕmi

Kukuričné zrná sa využívajú aj vo výžive ľudí ako

Ak doplníš tajničku podľa obrázkov, dostaneš spoločný názov pre spomínané rastliny

1. krmivo pre kone

2. z pšeničnej múky sa pečie

3. z pšeničnej múky sa pečie aj biele

4. vyrába sa z raže

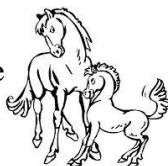
5. z ražnej múky sa pečie

6. slad sa využíva pri výrobe

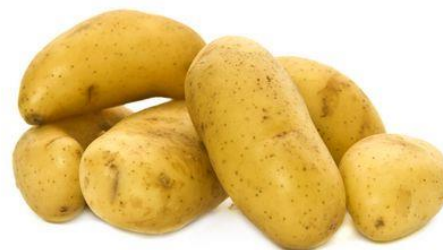
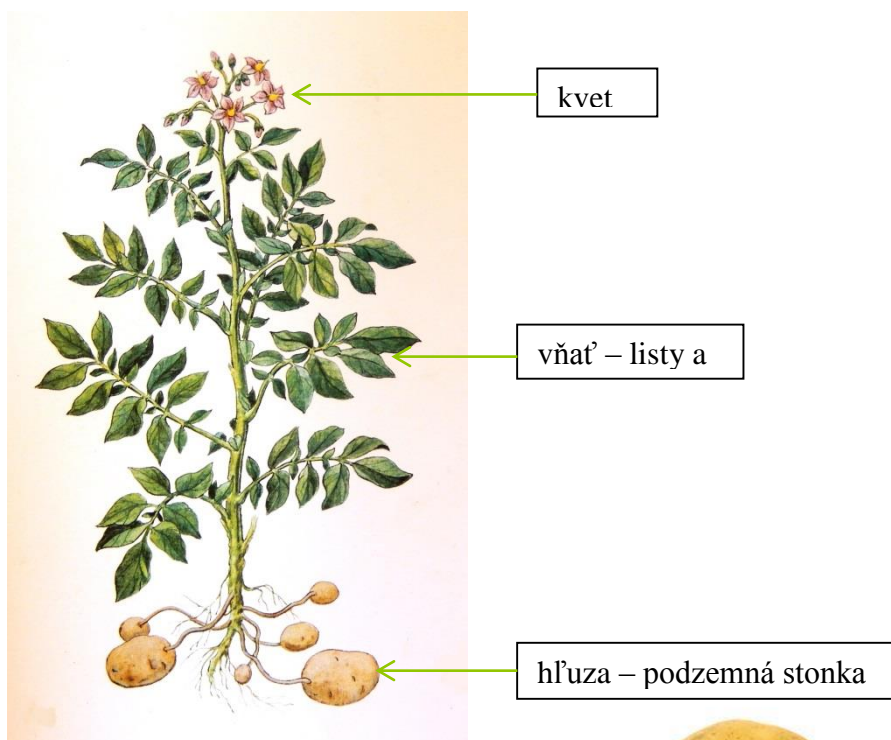
7. ovos je potravou pre

8. z ovsu sa vyrábajú

Zemiak – Ľuľok zemiakový

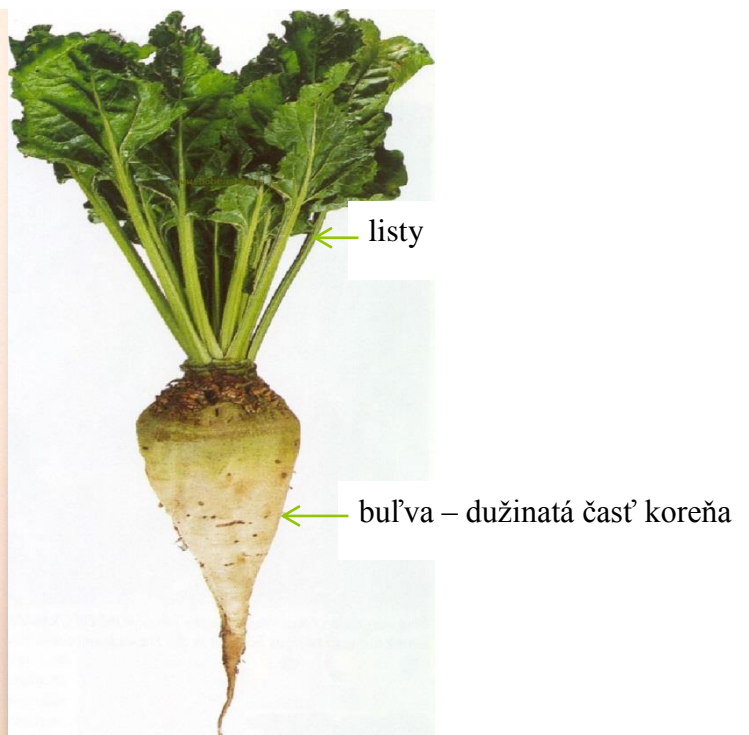
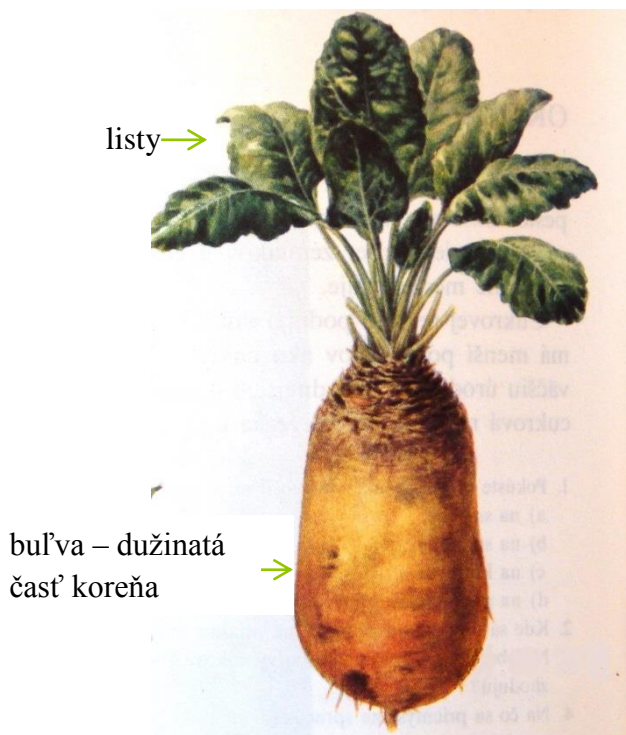
Jeden, dva, tri, štyri, päť,
čo mal Janko na obed?
..... pečené,
boli málo mastené.

Zbierame	Hľuzy- podzemné stonky
Úžitok	<ul style="list-style-type: none"> - jedenie - sadenie - výroba liehu a škrobu - kŕmenie
Pozor!	Okrem hľúz je celá rastlina zemiaka jedovatá

Doplň 3 zemiakové jedlá: príklad zemiakové placky

1. _____
2. _____
3. _____

Repa krmná a repa cukrová

Jeden, dva, tri,
 my sme bratri,
 kopa, , chren
 a ty musíš ven.

Aká rozprávka je na obrázku?
 Porozprávaj jej obsah.

Zbierame	listy buľvy
Úžitok	- výroba cukru - krmivo pre dobytok

Zakrúžkuj, doplň správnu odpoveď :

1. Zemiakové hľuzy sú
 - a. Zdužinatené korene
 - b. Zhrubnuté podzemné stonky
 - c. Plody rastliny
2. Okrem hľúz je celá rastlina zemiaka jedovatá
 - a. Áno
 - b. Nie
3. Lieh a škrob vyrábame z
4. Zemiak a repa patria medzi okopaniny, pretože sa
 - a. Sadia
 - b. Okopávajú
 - c. Vyorávajú
5. Po zmrznutí majú zemiaky
 - a. Kyslú chuť
 - b. Slanú chuť
 - c. Sladkú chuť
6. Cukrovej repy sa najlepšie darí v teplom slnečnom prostredí
 - a. Áno
 - b. Nie
7. Ak má cukrová repa veľa veľkých listov
 - a. Treba ich olámať
 - b. Bude mať veľký obsah cukru
 - c. Bude tuhá zima
8. Všetky okopaniny sú aj výborným krmivom pre hospodárske zvieratá. Len na krmivo sa pestuje
9. Z cukrovej repy sa nevyrába
 - a. Kryštálový cukor
 - b. Práškový cukor
 - c. Trstinový cukor
10. Pásavka je najväčším škodcom na
 - a. Repnom poli
 - b. Zemiakovom poli

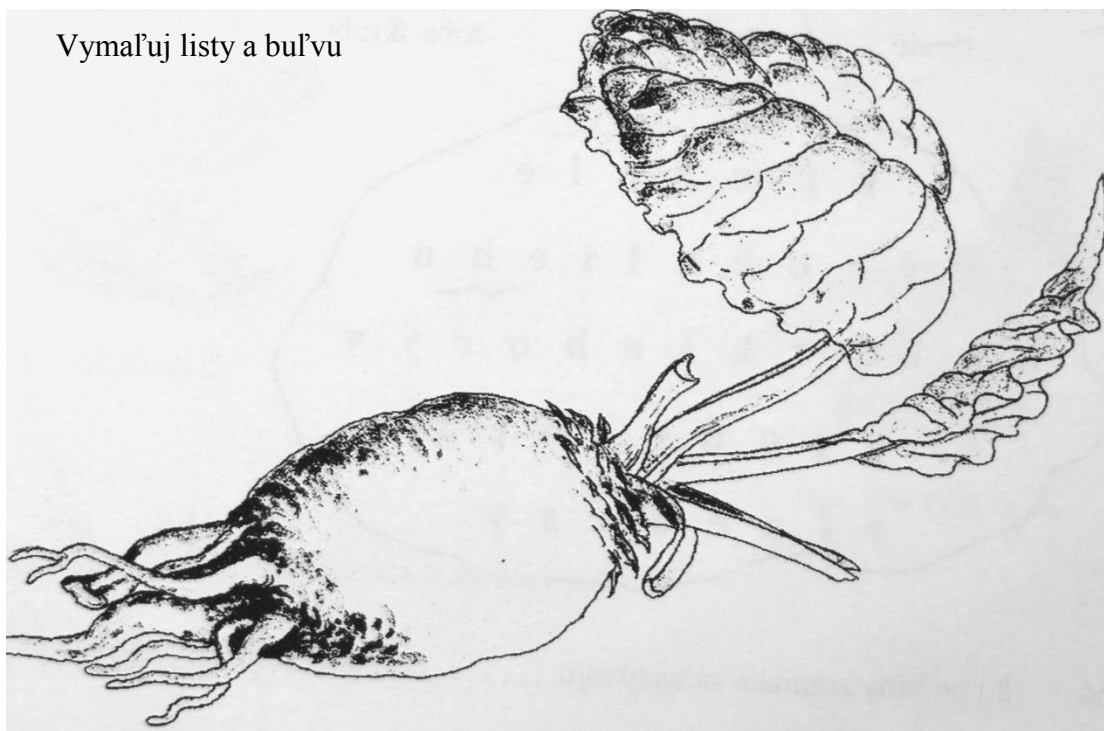
Ak v tajničke vyškrtáš všetky plodiny spod tajničky, zostane ti deväť písmen, ktoré usporiadané za radom, dávajú názov skupiny rastlín do ktorej patria zemiak i repa

M	A	K	O	H	R	A	C	H
K	R	O	T	Á	N	E	P	Š
R	E	K	P	A	S	R	N	A
Ó	P	E	V	N	Ľ	A	N	L
P	K	L	A	A	I	Ž	N	Á
Y	A	K	R	E	L	E	Z	T

MAK, HRACH, MRKVA, ŠPENÁT, CESNAK, ŠALÁT, PÓR, REPKA,
ZELER, KEL, RAŽ, ĽAN

Zemiak a repa patria medzi

Vymaľuj listy a buľvu

Ďatelina a lucerna

Najznámejšie krmoviny po tráve sú ďatelina a lucerna. Skrmujú sa zelené alebo sa na zimu. Ďatelina má červenkasté kvety, lucerna má kvety farby. Kvety ďateliny a lucerny opeľujú

Majú dlhý cuciak, môžu vniknúť do ich rúrkovitých kvetov.

Tieto rastliny sú schopné tvoriť bielkoviny.

Zaorávajú sa do pôdy a tým sa obohacuje pôda o živiny (nazývajú sa to zelené hnojenie). Listy majú zložené z troch lístkov. Nájdú sa medzi nimi ale aj

..... pre šťastie, štyri prania skrýva, zdravie, šťastie, láska, radosť, nech Ti v srdci býva.

Repka olejná

Má drobné žlté Vyrastajú v súkvetiach.

Slničnica ročná

Semená sú chutné, krmia sa nimi aj vtáky. Listy slnečnice sa silážujú, silážou sa krmia zvieratá.

Krásne veľké kvety majú,
za slnkom sa otáčajú.
Každý vrabček vždy chodí rád,
semienka z nich vyberať.
Čo je to?

Mak

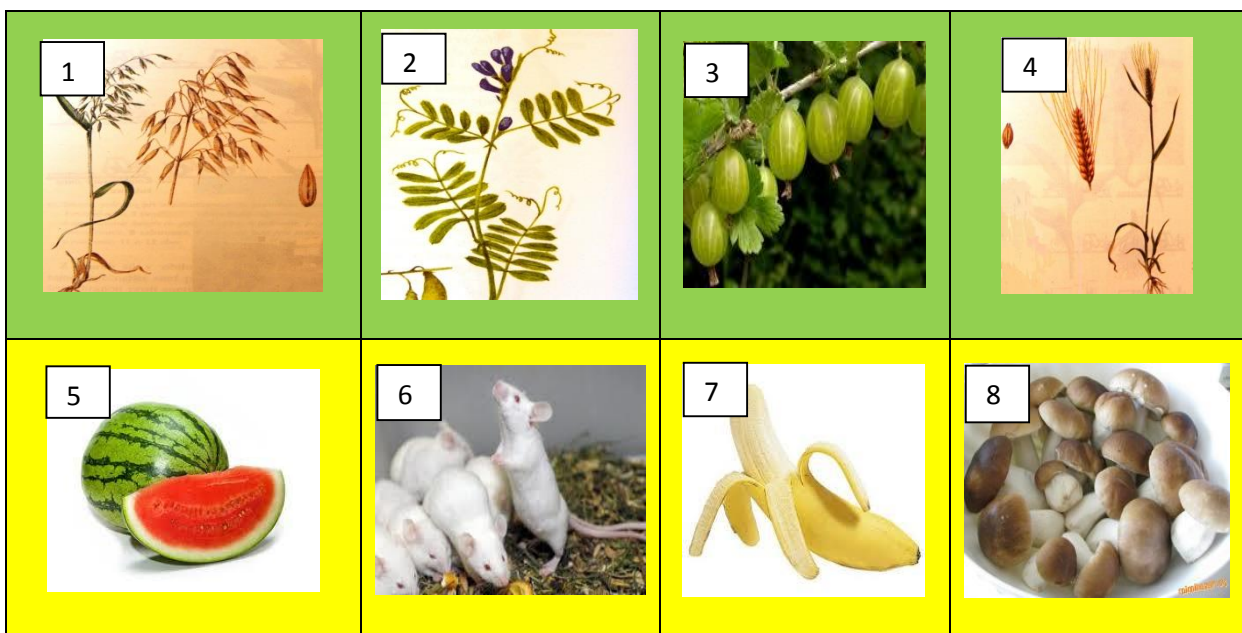
Jedna slečna, jeden klobúk, no aj tisíc ich pod ním
býva. Čo je to?

Pestuje sa pre makovice a olejnaté semená.

Z makovic sa vyrábajú lieky.

Doplnením tajničky získate názov skupiny rastlín, ku ktorej patria repka, slnečnica a mak. Do
očíslovaných štvorčekov doplň začiatkové písmeno obrázku od 1 do 4 a posledné písmeno
obrázku od 4 do 8.

1 2 3 4 5 6 7 8

OLEJNINY

Olejníny sú rastliny, ktorých semená obsahujú rastlinný olej. Získava sa lisovaním. Rastlinné oleje sa používajú na prípravu jedál,

na výrobu tukov

ale aj na výrobu lakov, fermeží,

mydiel

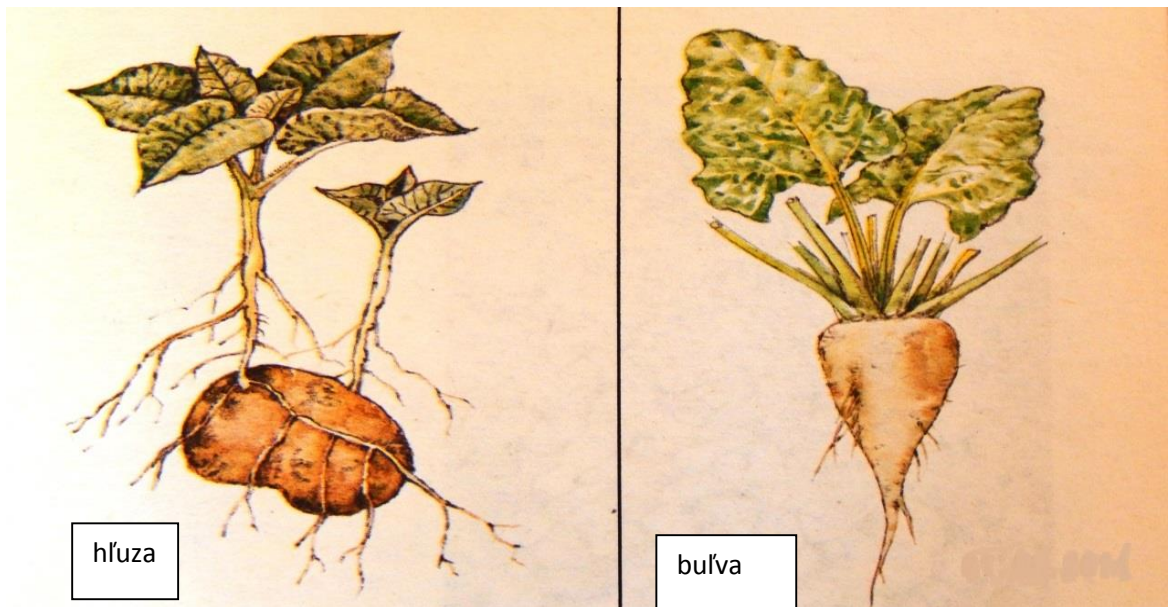
ale aj sviečok

Riešenie pracovných listov

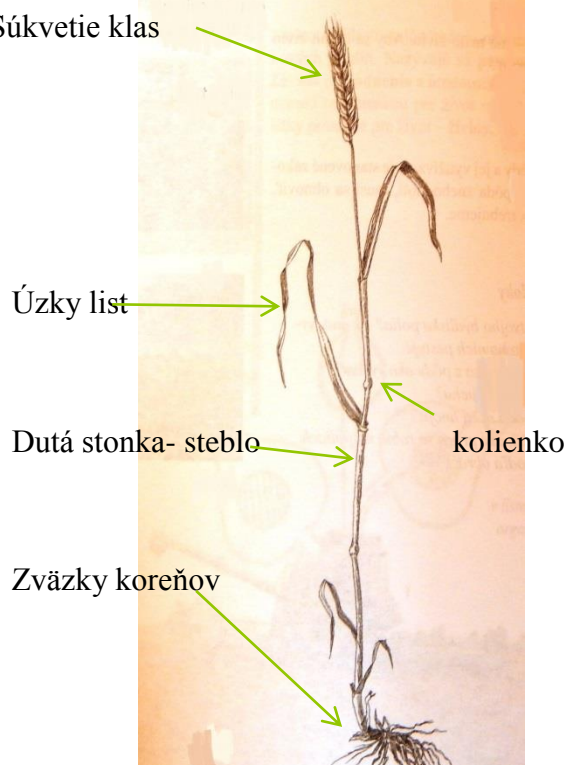
Str.5

1. a
2. c
3. kukurice
4. c
5. pásavka zemiaková
6. a
- 7.

Str.6

Súkvetie klas

Plod - zrno

Str. 7

1	L	O	P	A	T	A
2	K	Ô	Š			
3	V	E	D	R	O	
4		N	Ô	Ž		
5	V	I	D	L	Y	
	V	R	E	C	E	
7	H	R	A	B	L	E

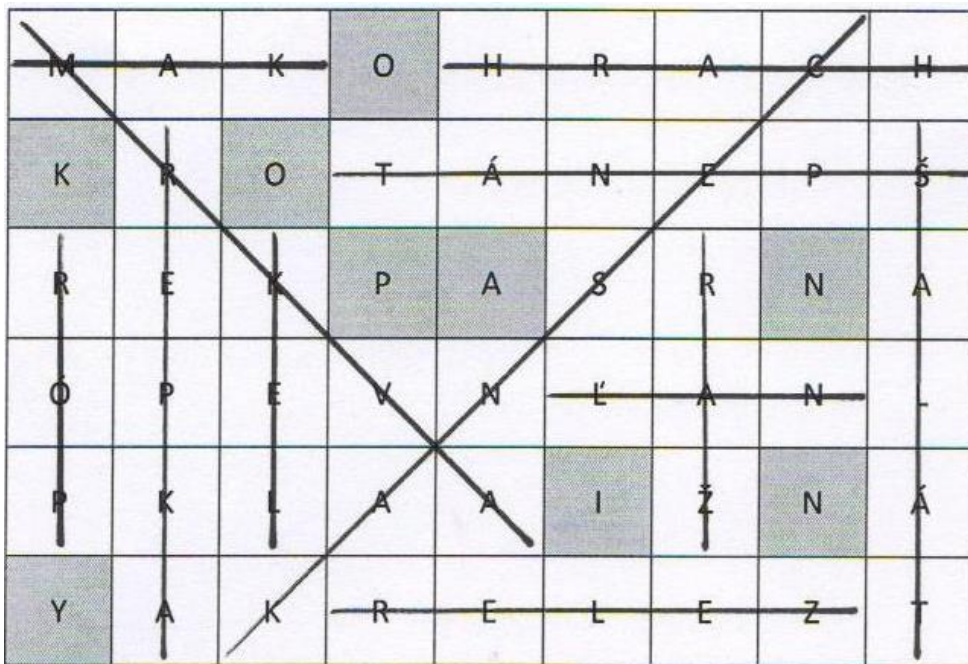
Str. 12

			1	o	v	o	s		
2	ch	l	i	e	b				
3		p	e	č	i	v	o		
					4	l	i	e	h
5		p	e	r	n	í	k		
				6	p	i	v	a	
			7	k	o	n	e		
8	v	l	o	č	k	y			

Str. 15

1. B
2. A
3. Zemiaka
4. B
5. C
6. A
7. B
8. Křmna repa
9. C
10. B
- 11.

Str. 16

Zemiak a repa patria medzi **okopaniny**

Str. 17

.....sušia.....

.....fialovej.....

.....čmele

Štvorlístok

Str. 18

.....kvety.

Str.19

Hádanka - makovica

1	2	3	4	5	6	7	8
O	L	E	J	N	I	N	Y